

TRYGG RUSSEFEIRING

ARTIKKEL

Av: Helge Bjørnsen, KoRus Øst

Arrangementer i regi av russen er store og prioriterte utfordringer. Nå går kommuner, politiet og skjenkenæringa sammen for en tryggere russefeiring.

I Nedre Glomma (Fredrikstad, Sarpsborg og Hvaler) og på Romerike (Skedsmo og Ullensaker) har politiet, kommunene og skjenkenæringa et utvidet samarbeid knyttet til Ansvarlig Alkoholhåndtering.

Målet med satsingen har vært å redusere utelivsrelatert uro og vold. Virkemidlene er samarbeid, et synlig og proaktivt politi, en skjenkenæring som tar kollektivt ansvar, og visjoner. Kommunene har tydelige rammer og fokus på veiledning og kunnskap, uten å slippe alkohollovens intensjoner og virkemidler av syne. KoRus Øst følger disse tiltakene. Det meste er på stell, men noe gjenstår.

Russ – en prioritert utfordring

Festivaler, større arrangementer, konserter og fester er utfordrende. Bybildet eller festområdet fylles av folk som i ulik grad er vant til, eller har til hensikt å følge den «nye» utelivskulturen. Nasjonale russetreff og lokale arrangementer for og av russen framstår som store og prioriterte utfordringer.

Handlingsplan Russ

Øst politidistrikt etablerte høsten 2016 «Handlingsplan Russ». Handlingsplanen beskriver et økende problem med flere hendelser, flere klager og en mer mobil gruppe russ. Det er omfattende beruselse, mye risikoførelse og flere ulykker, overgrep og krenkelser. Antall russebusser og utfordringene knyttet til disse øker. Det blir oppdaget flere mindreårige i busser og på fester. Russefeiringa preges av for stor risiko for russen selv, men utgjør også en stor arbeidsbelastning for politiet.

Vil utnytte alkoholloven

Samtidig som Øst politidistrikt utvikler sin handlingsplan, er Helsedirektoratet og KoRus Øst i dialog om å gjennomføre et treårig prosjekt hvor intensjonen er å utnytte potensialet i alkoholloven for å ramme inn arrangementer for russen slik at festene kan gjennomføres på en trygg og god måte. Ideen er enkel og lett å gjennomføre. Vi samler vertskommuner for de store nasjonale russetreffene og tilhørende politi for å utveksle og utvikle erfaringer over en treårsperiode. KoRus Øst har fått et slikt oppdrag. Den utløsende faktoren for begge disse initiativene er opplevelsen av russetreff generelt og erfaringene fra Hellerudsletta (Skedsmo) i 2016 spesielt.

Russetreffene

Vi har (foreløpig) identifisert fem større russetreff. Kongeparken, Bø i Telemark, Tryvann, Lillehammer, Hellerudsletta og Fredriksten i Halden. Konseptene på disse stedene har likhetstrekk, men er også forskjellige. Et likhetstrekk er at politi og kommune i stor grad har akseptert at festområdet deles i et arrangementsområde og et tilstøtende «parkeringsområde». På parkeringsområdet har deltakerne kunnet ha med og drikke medbrakt. I festområdet har det vært ulik praksis, fra å definere hele dette område som skjenkeareal med de retter og plikter som følger av dette, til å definere bare et lite, avgrenset område

Helsedirektoratet og KoRus Øst er i dialog om å gjennomføre et treårig prosjekt hvor intensjonen er å utnytte potensiale i alkoholloven for å ramme inn russens arrangementer slik at de kan foregå på en trygg og god måte.

Foto: Colourbox

med skjenkerett. Mantraet synes å være at russerne ikke ville delta på festen hvis de måtte kjøpe alkoholen der og da. Derfor er det i praksis lagt til rette for omfattende drikke av alkohol på offentlig sted. Det er ikke i samsvar med alkohollovens bestemmelser.

Ulik praksis

De ulike stedene rapporterer noe ulik praksis, hva gjelder kontroll og aksept av beruselse, og mye tyder på at stedene har noe ulik profil. De stedene hvor eier og/eller driver med skjenkerett er tungt inne i arrangementet, synes å ha et bedre vakthold og en tydeligere ramme rundt arrangementet. Der det er en ekstern arrangør uten tilknytning til selve stedet, synes rammene å være svakere og risikoen for uønskede hendelser større.

Hellerudsletta 2016

Politiet i Romerike og Skedsmo kommune endret rammebetingelsene for arrangementet på Hellerudsletta i 2016 ved å kreve hele arrangementsområde som skjenkeareal, med de retter og plikter som følger av det. Arrangørens innvending var at det er vanskelig å få noen til å ta ansvar for skjenkebevillingene med mye ansvar, stor risiko og liten inntjening.

Rullende russ – en bekymring

Politiet var bekymret for om russe bussene ville bli stående utenfor skjenkearealet inklusive parkeringsplassen og eventuelt «rulle» som alternativ, og om russerne ville flytte arrangementet. Det var også bekymring for problemer med medbrakt til skjenkearealet.

Positive erfaringer

Erfaringene fra Hellerudsletta i 2016 var entydig positive og også helt i tråd med alkohollovens bestemmelser. Dette ga inspirasjon til at Øst politidistrikt utarbeidet «Handlingsplan Russ 2016», og KoRus Øst gikk i dialog med Helsedirektoratet om et nasjonalt anlagt prosjekt for å dele erfaringer å utvikle praksis.

Helsedirektoratet bekrefter riktig lovforståelse

Erfaringene med russetreff ble drøftet på et møte med vertskommuner og tilhørende politi den 12. januar. Det var gjennomgående en felles oppfatning om at lovforståelsen til Øst Politidistrikt er riktig, men også ulike betraktninger om strategiske grep.

Svaret fra direktoratet til Halden kommune den 9. februar 2017 bekrefter politiets lovtolkning.

Lokal erfaringsdeling

KoRus Øst vil utfordre de øvrige KoRusene om å iverksette et tilsvarende prosjekt for lokale arrangementer, og således bidra til at vi får samlet lokale erfaringer og delt disse med alle kommunene. Det gjøres utmerket samarbeid mellom kommune, politi, rus, skoleeier og foreldreutvalg. Vegvesen og Trygg trafikk er også med som aktive forebyggere. Vi trenger noen som kan og vil bidra til at erfaringer blir samlet og delt.

Nasjonal konferanse

KoRus Øst planlegger å arrangere en nasjonal konferanse hvor alle aktører får komme til orde. Vi trenger en felles forståelse av hva russefeiringa er og hva den skal være, samt en felles forståelse av hvilke rammer samfunnet bør, og skal, sette for å sikre en trygg russefeiring.